גמרא

הגמרא מבררת, **מַנִּי מַתְנִיתִין** – כדעת מי שנויה משנתינו. כלומר, מי הוא הסובר שהאומר 'קרבן שאוכל לך' נדרו נדר, שהרי כן עולה מדברי המשנה שנקטה 'קרבן לא אוכל לך מותר', ומשמע שאם אמר 'קרבן שאוכל לך' אסור.

משיבה הגמרא, **רַבִּי מֵאִיר הִיא** – משנתינו שנויה כשיטת רבי מאיר, הסובר (לעיל יג.) שהאומר 'קרבן שאוכל לך' אף בלא כ"ף הדמיון ['כקרבן'] נדרו נדר, ולכן נקטה המשנה דוקא 'קרבן לא אוכל לך מותר', משום שעשה בקרבן את מה שלא יאכל ולא אסר את מה שיאכל אבל האומר 'קרבן שאוכל לך' אסור, שכוונתו לאסור בקרבן את מה שאוכל משלך. ומפרשת הגמרא, **דְּאִי רַבִּי יְהוּדָה** – שאם תבקש להעמיד המשנה כרבי יהודה, תמצא שאי אפשר לומר כן, שהרי רבי יהודה **לֹא שָׁנֵי לֵיהּ** – אין חילוק לפי דבריו בין אם אומר 'קָרְבָּן שאוכל לך' **וְלֹא שָׁנֵי לֵיהּ** אם אומר 'הֲקָרְבָּן שאוכל לך', ובשניהם מותר כיון שלא אמר 'כקרבן שאוכל לך'. ולפי שיטתו היה לתנא לשנות 'קרבן שאוכל לך' להשמיענו שאפילו באופן זה מותר, ולא רק אם אומר 'קרבן לא אוכל לך' [שבזה גם רבי מאיר מתיר כיון שאסר את מה שלא יאכל].

הגמרא מקשה שהסיפא אינה עולה יפה כשיטת רבי מאיר:

אֵימָא סֵיפָא – הרי בסיפא שנינו, **'לַקָּרְבָּן לֹא אוֹכַל לְךָ' מוּתָּר** – לפי שהוא כאומר 'לא יהיה קרבן מה שלא אוכל' וזה אינו כלום שהרי לא אמר על שום מאכל שיהיה קרבן. ואיך אפשר להעמיד את המשנה בשיטת רבי מאיר, **וְהָתְנַן** שהאומר **'לַקָּרְבָּן לֹא אוֹכַל לְךָ' רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר, וְאָמַר רַבִּי אַבָּא** שטעם האיסור משום שאנו מחלקים את דבריו ומפרשים **שנַּעֲשָׂה כְּאוֹמֵר 'לְקָרְבָּן' יְהֵא** מה שאוכל משלך, **'לְפִיכָךְ לֹא אוֹכַל לְךָ'**, כלומר, שסיום דבריו 'לא אוכל לך' אינו מלשון הנדר אלא מעמלה מסקנא שהואיל ונדר לא יאכל, ואם כן הדין המוזכר במשנה שאם אמר 'לקרבן לא אוכל לך' מותר, לא נאמר בשיטת רבי מאיר.

מתרצת הגמרא, **לֹא קַשְׁיָא**, לעולם משנתינו כרבי מאיר, ואין להקשות שהסיפא סותרת את דברי רבי מאיר לעיל, **דְּתָא** – דקתני לעיל 'לקרבן לא אוכל לך אסור', מיירי **דְּאָמַר 'לְקָרְבָּן'**, ומפרשים דבריו 'לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך', **וְתָא** – משנתינו שהתירה מיירי **דְּאָמַר 'לֹא לַקָּרְבָּן'** – בשתי תיבות [וגירסת הר"ן: **דְּאָמַר 'לַקָּרְבָּן'** – הלמ"ד בפת"ח, שמשמעותו 'לא'], **דְּ'לֹא הָוֵי קָרְבָּן' קָאָמַר**, וכיון שכן אין לפרש דבריו שיהא קרבן, אלא שמה שלא יאכל לא יהיה קרבן, ולזה אין שום משמעות.

משנה

במשנה זו מתבאר שכל הלשונות שנזכרו במשנה הקודמת [שאינם מועילים לגבי נדר], אם אמרם בלשון שבועה מועילים וחלה השבועה.

האומר **שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לְךָ**, ופירושו 'שבועה עלי שלא אוכל משלך', או שאמר **הֲרֵי שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל לְךָ** – שכוונתו 'בשבועה יהא עלי אם אוכל משלך'. או שאמר **לֹא שְׁבוּעָה לֹא אוֹכַל לְךָ** – שמשמע 'מה שלא אוכל ממך לא יהא אסור בשבועה', אבל מה שאוכל יהיה אסור בשבועה. בכל אחת מלשונות הללו **אָסוּר** לו לאכול ממנו, מפני שחלה עליו שבועה. ולא כדין הנדר שאינו חל בלשונות אלו כמו שנתבאר במשנה הקודמת. והחילוק בין נדר לשבועה, באופן הראשון פשוט מפני שהנדר חל על חפצא, שאומר על חפץ או מאכל שיהיה אסור עליו, אבל לא שייך לאסור עצמו באיסור קרבן 'שלא יאכל', משא"כ שבועה חלה באופן זה. ובאופן השני, כשאומר 'הא קרבן' אנו מפרשים שנשבע בחיי הקרבן ולפיכך אין השבועה חלה, אבל בלשון שבועה אין לפרש כן מכיון שאין בני אדם נשבעים בחיי השבועה, שהרי אינה דבר חי, ובודאי כוונתו לאסור באיסור שבועה מה שיאכל ממנו. ובאופן השלישי, אף שהתנא של משנתינו סובר שבנדר אין אומרים 'מכלל לאו אתה שומע הן', מודה בשבועה שאומרים בה 'מכלל לאו אתה שומע הן'.

גמרא

מן המשנה נראה שהאומר 'הא שבועה שאוכל לך' אסור לו לאכול, והגמרא מקשה מן המבואר במקום אחר שלשון 'שאוכל' מתפרש שנשבע שיאכל:

הגמרא מדקדקת בדברי המשנה, **מַכְּלָל** – מתוך דברי המשנה 'הא שבועה שאוכל לך אסור' מבואר **דְּהָאוֹמֵר 'הָא שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל לְךָ' – 'דְּלֹא אֲכִילְנָא' מַשְׁמַע** – שלשון זה משמעו שלא יאכל ממנו, ולכן אסרתו המשנה לאכול ממנו. **וּרְמִינְהוּ** – אקשה על זה סתירה ממשנה שנשנית לגבי קרבן הבא על שבועת ביטוי, שהנשבע ועבר על שבועתו מביא קרבן, ושנינו, **שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם** – שני אופני שבועת ביטוי מפורשים בתורה שהעובר עליהם מביא קרבן, **שֶׁהֵן אַרְבַּע** – בצירוף שני אופנים נוספים שאינם מפורשים בתורה אלא שחכמים דרשום מן הכתוב, הרי הן ארבע. ואלו הן: הנשבע **'שֶׁאוֹכַל'** ועבר על שבועתו ולא אכל, **וְהַנִּשְׁבָּע 'שֶׁלֹּא אוֹכַל'** ועבר ואכל – שני אלו מפורשים בתורה שמביאים קרבן, שנאמר (ויקרא ה ד) **נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא בַּשְּׂפָתַיִם לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב**, ומשמעות 'להרע או להיטיב' הוא שבועה על להבא, וכוונת הכתוב שנשבע 'להרע' לעצמו כגון 'שלא אוכל', או 'להיטיב' לעצמו כגון 'שאוכל', ואם עבר על שבועות אלו מביא קרבן. וחכמים הוסיפו ודרשו עוד שתי שבועות לשעבר שגם העובר עליהם מביא קרבן, ואלו הן, הנשבע **'שֶׁאָכַלְתִּי'** לשעבר, ושבועת שקר היא כי באמת לא אכל, **וְהַנִּשְׁבָּע 'שֶׁלֹּא אָכַלְתִּי'** ובאמת אכל. ומדייקת הגמרא, **מְדְּקָאָמַר** התנא 'שאוכל' **ו'שֶׁלֹּא אוֹכַל'** ואחר כך שנה **'שֶׁאָכַלְתִּי' וְ'שֶׁלֹּא אָכַלְתִּי'** שהם בודאי מתפרשים הן ולאו – להרע ולהיטיב, **מַכְּלָל** – יש ללמוד מכך **דְּ'שֶׁאוֹכַל לְךָ'** – שלשון 'שאוכל לך', **דַּאֲכִילְנָא' מַשְׁמַע** – משמעו שנשבע שיאכל, והוא לשון הן כנגד 'שלא אוכל' שמשמעו לאו. וזה סותר למה שמדויק במשנתינו שלשון 'שאוכל' מתפרש לשבועה שלא יאכל, דהיינו מה שאוכל יהא באיסור שבועה.

מתרץ אביי, **אָמַר אַבָּיֵי**, האומר 'שבועה **שֶׁאוֹכַל' - שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת מַשְׁמַע**, כלומר יש בכלל דיבורו שתי משמעויות ואפשר לפרשו בשני אופנים הפוכים, או שיאכל או שלא יאכל. ולכן הדבר תלוי מה היה המעשה שהביאו לידי נדר, אם קודם לכן **הֲווּ מְסָרְבִין** [–מפצירים] **בּוֹ לֶאֱכוֹל, וְאָמַר** להם **אֲכִילְנָא אֲכִילְנָא** – אוכל אוכל, שעל כל הפצרה השיבם שיאכל [–המתינו מעט ואוכל], **וְתוּ** – ועוד הוסיף ואמר להם **'שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל'**, באופן זה **'דַּאֲכִילְנָא' מַשְׁמַע** – משמעות דבריו היא שיאכל, ונשבע כדי להניח דעתם שבודאי ישמע להם ויאכל. ובאופן זה מדובר במשנה בשבועות. **אֲבָל** אם בתחילה כשהפציר בו לאכול, **אָמַר לֹא אֲכִילְנָא לֹא אֲכִילְנָא** – בכל פעם השיב להם 'לא אוכל', **וְתוּ** – ושוב הוסיף **וְאָמַר 'שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל'**, באופן זה אנו מפרשים **'דְּלֹא אֲכִילְנָא' קָאָמַר** – שכוונתו לישבע שלא יאכל, ומטרתו שיפסיקו להפציר בו. ופירוש 'שבועה שאוכל' – בשבועה יהא עלי אם אוכל משלך. ובאופן זה נאמר במשנה כאן שהאומר 'שאוכל' אסור.

תירוץ נוסף על הקושיא משבועות:

רַב אַשִׁי אָמַר, לעולם האומר 'שבועה שאוכל' פירושו שיאכל, 'ולשון **שֶׁאוֹכַל' דְּ'שְׁבוּעָה** ששנינו כאן לגבי שבועה, **שֶׁאִי אוֹכַל'** – **קָאָמַר** – כוונת התנא לאופן שאמר 'שבועה שאי אוכל', ולכן אסור לאכול.

מקשה הגמרא על רב אשי, **אִם כֵּן** שמדובר באומר 'שאי אוכל', **פְּשִׁיטָא** שאסור לו לאכול, **וּמַאי לְמֵימְרָא** – מה בא התנא לומר בדין זה ולשם מה הזכירו.

מתרצת הגמרא שאין דין זה מובן מאליו, כי **מַהוּ דְּתֵימָא** – שמא היה עולה על הדעת לומר שיתכן שבאומרו 'שאי אוכל' לא נתכוין לישבע שלא יאכל אלא ביקש לומר 'שאוכל', **וּמַיקַם לִישָׁנָא הֵיא דְּאִיתְקִיל לֵיהּ** – גימגום ועיכוב לשונו הכשילו, ועל ידי זה יצא מפיו 'שאי אוכל', ומאחר שיתכן כן, אם יאמר שכך היה נקבל דבריו ולא נאסרנו לאכול, **קָא מַשְׁמַע לָן** המשנה שאינו נאמן לומר שלכך נתכוין אלא חלה עליו שבועה שלא יאכל.

המשך בעמוד קנ

הגמרא מפרשת מפני מה מיאן אביי בתירוצו של רב אשי, ורב אשי בשל אביי:

אַבַּיֵי לֹא אָמַר טַעַם כְּרַב אַשִׁי שהעמיד המשנה באומר 'שבועה שאי אוכל', משום **דְּלֹא קָתָנֵי** במשנה 'שֶׁאֵי אוֹכֵל' אלא 'שאוכל', ולכן הוצרך לתרץ שהאומר 'שבועה שאוכל' שתי לשונות משמע.

וְרַב אַשִׁי נָאֵי – נדד והתרחק **מִן טַעַם דְּאַבַּיֵי** – מהתירוץ של אביי, כלומר שסירב לתרץ שהאומר 'שבועה שאוכל' שתי לשונות משמע, **קָסָבַר** – לפי שסבר שכמו שאמר אביי לגבי 'שאוכל', הוא הדין לגבי האומר 'שבועה **שֶׁלֹּא אוֹכַל' נַמִי מַשְׁמַע שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת,** וכגון אם **הָיוּ מְסָרְסִין** [–מפצירים] **בּוֹ לֶאֱכוֹל, וְאָמַר** להם **לֹא אֲכִילְנָא** – איני אוכל, איני אוכל, בלשון תמיהה, כלומר וכי הינך סבור שלא אוכל עמך, ודאי אוכל עמך, **וְאָמַר נַמִי שְׁבוּעָה** – ואחר כך נשבע, **בֵּין** אם נשבע **'שֶׁאוֹכַל', בֵּין** אם נשבע **'שֶׁלֹּא אוֹכַל',** הֲרֵי [–השבועה הזו] **'אֲכִילְנָא' מַשְׁמַע דְּאָמַר** – משמעות דבריו שנשבע שיאכל, ואף אם אמר 'שבועה שלא אוכל' כוונתו לומר 'וכי נשבעתי שלא אוכל עמכם שאתם מפצירים בי כל כך שאוכל', ובא לקיים מה שתמה ואמר וכי לא אכילנא. **וְאִיכָּא לְתָרוּצָה נַמִי לִישָׁנָא 'שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל'** – וכמו כן אפשר לפרש את מה שאמר 'שבועה שלא אוכל' דהיינו 'שְׁבוּעָה דְּלֹא אֲכִילְנָא' קָאָמַר – שכוונתו להשבע שלא יאכל. ונמצא שבין האומר 'שבועה שאוכל' יכול להתפרש שלא יאכל, ובין האומר 'שבועה שלא אוכל' יכול להתפרש שיאכל, ולמה סתם התנא וקבע שהאומר 'שבועה שלא אוכל' אסור לאכול, ולא פירש את שתי האפשרויות, מכיון שדינו תלוי במעשה שקדם לשבועה, וכשם שפירש שתי אפשרויות לגבי 'שבועה שאוכל' לפי תירוצו של אביי.

אֶלָּא – מסיק רב אשי שעל כרחך **הַתְּנָא פְּסָקָהּ** – פסק את הדין בלא חילוק, שכל האומר 'שֶׁאוֹכַל' – **דַּאֲכִילְנָא מַשְׁמַע,** ואין משמעות אחרת לדבריו, **וְ'שֶׁלֹּא אוֹכַל'** – **לֹא אוֹכַל מַשְׁמַע,** ודלא כאביי שתלה את הדין לפי המעשה שקדם לנדרו.

משנה

המשנה מונה את החומרות שישנן בנדרים ואינן בשבועות: **זֶה חוֹמֶר** – מה שלמדנו עד עתה הן חומרות שיש **בְּשָׁבוּעוֹת** יותר **מִבִּנְדָרִים. וְחוֹמֶר בִּנְדָרִים מִבִּשְׁבוּעוֹת** – ויש גם חומרות בנדרים שאינן בשבועות.

מבארת המשנה, **כֵּיצַד, אָמַר קוֹנָם סוּכָּה שָׁאֲנִי עוֹשֶׂה** – שאסר עליו בנדר את הישיבה בסוכה בחג הסוכות, או שאמר קונם **לוּלָב שָׁאֲנִי נוֹטֵל** – שאסר עליו בנדר את נטילת הלולב בחג הסוכות, או שאמר קונם **תְּפִילִּין שָׁאֲנִי מֵנִיחַ** – שאסר עליו בנדר את הנחת התפילין. בכל המקרים האלו נדר חמור משבועה, שרק **בִּנְדָרִים** חל הנדר באופן זה **וְאָסוּר** לו לעבור על נדרו לישב בסוכה או ליטול את הלולב או להניח את התפילין, משום שהנדרים חלים לבטל מצוה, ואם יקיים את המצוה יעבור ב'לא יחל דברו'. אבל אם אסר דברים אלו על עצמו **בִּשְׁבוּעוֹת,** כגון שנשבע שלא ישב בסוכה או שלא יטול לולב או שלא יניח תפילין, **מוּתָּר** לו לישב בסוכה וליטול לולב ולהניח תפילין, **לְפִי שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין לַעֲבוֹר עַל הַמִּצְוֹת** – אין שבועה חלה לעבור על המצוה.

גמרא

הגמרא מבארת את דברי המשנה 'זה חומר בשבועות מבנדרים':
מקשה הגמרא, מלשון התנא במשנה 'זה **חוֹמֶר** בשבועות מבנדרים' ולא שנה 'זה דבר בשבועות ואינו בנדרים', **מִכְּלָל** -משמע, **דְּנֵדֶר הוּא** – שהנדר חל, אלא שבשבועה יש חומרא שאין בנדר. והגמרא סוברת עתה ש'זה חומר' מוסב על הדין ששנינו למעלה (טז.), שהאומר 'שבועה לא אוכל לך' אסור, ובזה שבועה חמורה מנדר, ועל כן מקשה שאין זה רק חומרא, **וְהָא מוּתָּר קָתָנֵי** – והרי על הנודר בלשון 'קרבן לא אוכל לך' שנינו במשנה שהוא 'מותר', ולא שייך לשון 'חומר' בשבועות מבנדרים כשבנדרים הוא מותר לגמרי.
מתרצת הגמרא, דברי המשנה 'זה חומר בשבועות מבנדרים' אכן אינם עולים על מה ששנינו למעלה 'שבועה לא אוכל לך אסור', **אלא אַסֵּיפָא דְּאִידָךְ בָּבָא קָתָנֵי** – על הסיפא של המשנה הקודמת למשנתינו, דהיינו מה ששנינו (לעיל טו:) שהאומר **שְׁבוּעָה שֶׁאֵינִי יָשֵׁן**, או שבועה **שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר**, או שבועה **שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ**, **אָסוּר** לו לעבור על דבריו מן התורה, כיון ששבועה חלה גם על דבר שאין בו ממש, **וְזֶה חוֹמֶר בִּשְׁבוּעוֹת מִבִּנְדָרִים**, שאילו אמר קונם שאני ישן, או קונם שאני מדבר, או קונם שאני מהלך, שנינו (לעיל יד:) שאינו חייב לקיים דבריו מן התורה, שמן התורה אין נדר חל על דבר שאין בו ממש, ורק מדרבנן חייב לקיים דבריו, ועל זה שייך לומר לשון 'חומר', שבנדרים אסור רק מדרבנן, ושבועות חמור שאסור מן התורה.
שנינו במשנה, **חוֹמֶר בִּנְדָרִים מִבִּשְׁבוּעוֹת, כֵּיצַד כו'** אמר קונם סוכה שאני עושה וכו', בנדרים אסור בשבועות מותר. והגמרא מבארת את החילוק בין שבועה לנדר:
רַב כָּהֲנָא מַתְנִי – רב כהנא היה שונה את המימרא המובאת להלן, **אָמַר רַב גִּיחֲל אָמַר רַב** – שרב גידל אמר זאת בשם רב. **וְרַב מַתְנִי** – ורב טביומי היה שונה, **אָמַר רַב גִּיחֲל אָמַר שְׁמוּאֵל** – שרב גידל אמר זאת בשם שמואל. **מַנַּיִן** – מהיכן למידין **שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין** – שאין שבועה חלה **לַעֲבוֹר עַל הַמִּצְוֹת** – כגון אם נשבע שלא ישב בסוכה או שלא יניח תפילין, **תַּלְמוּד לוֹמַר** –בפרשת נדרים ושבועות (במדבר ל ג) 'אִישׁ כִּי יִדֹּר נֶדֶר לַה' אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה וגו' **לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ**', ומתיבת 'דברו' דורשת הגמרא, שרק **דְּבָרוֹ** – כשהשבועה היא על דברים שלו, **לֹא יַחֵל** – אסור לו לחלל דברו, **אֲבָל מֵיחֵל הוּא לְחֻפְּצֵי שָׁמַיִם** – אבל אם נשבע לבטל מצות ה' שאין זה 'דברו', רשאי לחלל דברו.
מקשה הגמרא, **מַאי שְׁנָא** נֶדֶר שחל לבטל מצוה, הלא הטעם הוא משום **דִּכְתִיב 'אִישׁ כִּי יִדֹּר נֶדֶר לַה' לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ'** ודורשים את תיבת 'לה' שאפילו אם נדר ואסר לה', כלומר שאסר עליו לעשות חפצי שמים, חל הנדר לבטל את המצוה, ואסור לו לחלל דברו, **וְאִם כֵּן שְׁבוּעָה נַמִּי** – נאמר כן גם לגבי הנשבע לבטל מצוה, ונדרוש מתיבת 'לה' שחלה שבועתו לבטל מצוה, **דְּהָא כְּתִיב** –שהרי גם לענין שבועה כתובה תיבת 'לה', שכתוב **אוֹ 'הִשָּׁבַע הִשָּׁבַע** לַה' וגו' **לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ'** – שתיבת 'לה' כתובה בין 'ידור נדר' ל'השבע שבועה', וכמו שדורשים אותה על נדר הכתוב קודם, כך נדרוש תיבת לה' גם על 'השבע שבועה' הכתובה אחריו, וכאילו היה כתוב 'השבע שבועה לה'' ונלמד שגם הנשבע לה', היינו שיש בשבועתו ביטול חפצי שמים, אסור לו לחלל דברו.
אביי מבאר את החילוק בין נדר לשבועה.
אָמַר אַבַּיֵי, הטעם שתיבת 'לה'' נדרשת רק לפניה לגבי נדר שחל לבטל מצוה, משום ש**הָא** – לשון נדר הוא **דְּאָמַר הֲנָאַת סוּכָּה עָלַי** – שאוסר את הנאת הסוכה וחל האיסור על ההנאה מהסוכה, ולא אוסר את עצמו בסוכה, ומאחר שהנאת הסוכה אסורה עליו אסור לו לישב בה – שאין מאכילין את האדם דבר שאסור לו. אבל **הָא** – לשון שבועה הוא **דְּאָמַר שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶהֱנֶה מִן הַסּוּכָּה** – שאוסר את עצמו מליהנות מן הסוכה, וכיון שמשועבד הוא למצוה, אינו יכול לאסור את עצמו מקיום המצוה, ולכן תיבת 'לה'' אינה נדרשת גם לאחריה – לגבי שבועה.
רבא מקשה על משמעות דברי אביי, שהנודר מהנאת סוכה נאסר לישב בסוכה:
אָמַר רָבָא, וְכִי מִצְוֹת לְיהָנוֹת נִיתְּנוּ – האם הנאת קיום המצוה נחשבת הנאה, הרי לא ניתנו המצוות בשביל הנאה, ואם כן אין המצוה נחשבת הנאה, ואף אם אוסר על עצמו הנאת ישיבת סוכה אינו אוסר בזה את קיום המצוה שאינה חשובה הנאה.
רבא מפרש את החילוק שבין נדר לשבועה בלשון אחר:
אֶלָּא אָמַר רָבָא אם אמר 'הנאת סוכה עלי' אכן מותר לו לישב בסוכה לצורך קיום המצוה, משום שהנאת קיום המצוה אינה נחשבת הנאה. **וְהָא** – ומה ששנינו במשנתינו שנדרים חלים לבטל מצוה ואסור לישב בסוכה, כגון **דְּאָמַר 'יְשִׁיבַת סוּכָּה עָלַי'**, שפירש שהישיבה בסוכה תהא אסורה עליו, ולכך אף שהנאת קיום המצוה מותרת לו, אסור הוא לישב בסוכה שהרי אסר על עצמו את עצם הישיבה בסוכה. **וְהָא** – ומה ששנינו שאין שבועה חלה לאסרו לישב בסוכה, כגון **דְּאָמַר שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֵשֵׁב בַּסּוּכָּה**, שאסר את עצמו לישב בסוכה, וכיון שהוא מחויב לישב בסוכה, אין בכחו לאסור את עצמו מלישב בה, ומה שאין כן בנדר שאינו אוסר את עצמו בקיום מצוה, רק אוסר את הסוכה עליו וממילא אינו יכול לקיים את המצוה.
רב גידל אמר שהלימוד ששבועה לא חלה לבטל מצוה, הוא מ'לא יחל דברו' אבל מיחל הוא לחפצי שמים:
שואלת הגמרא, **וְשֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין לַעֲבוֹר עַל הַמִּצְוֹת** – וכי דין זה ששבועה לא חלה לבטל מצוה, **מֵהָכָא נָפְקָא לֵיהּ** – ממה שנאמר 'לא יחל דברו' הוא נלמד, הלא **מֵהָתָם נָפְקָא לֵיהּ** – ממקום אחר למידין זאת, **דְּתַנְיָא** בברייתא, **יָכוֹל** – הייתי חושב, **שֶׁהִנְשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה וְלֹא בִיטֵּל**, אלא קיים את המצוה, **יָכוֹל יְהֵא חַיָּיב** קרבן על שבועת ביטוי, שכל העובר על השבועה מביא קרבן עולה ויורד,